

Dnia onego

w Ziemi Egipskiej

Proroctwo Izajasza 19:16-25

9 וְכָשׁוּ עֲבָדֵי פִשְׁתִּים שְׂרִיקוֹת־וְאֲרָגִים חוֹרֵי׃
 10 וְהָיוּ שְׂתִיתֵיהֶּם מִדְּכָאִים כָּל־עֲשֵׂי שְׂכָרִי אֶגְמֵנָפֶשׁ׃
 11 אֶדְ-אֲוִלִים שְׂרֵי צֶעַן יִחַכְמֵי יַעֲצִי פִרְעָה עֲצָה נִבְעָרָה
 אֵיךְ תֵּאמְרוּ אֶל־פִּרְעָה בְּן־חַכְמִים אֲנִי בְּן־מַלְכֵי־קֶדֶם׃
 12 אִיִּם אִפּוֹא חֲכָמֶיךָ וַיְגִידוּ נָא לְךָ וַיְגִדְעוּ־
 מִה־יַּעַץ יִהְיֶה צְבָאוֹת עַל־מִצְרַיִם׃
 13 גּוֹאֲלוֹ שְׂרֵי צֶעַן נִשְׂאוּ שְׂרֵי נָחַ
 הַתַּעֲוִי אֶת־מִצְרַיִם פִּגְתִּי שְׁבֻסִיָּה׃
 14 וַיִּהְיֶה מִסְדִּי בְּקֶרְבֵּהִי רִנַּח עֹשִׂים
 וְהִתְעִו אֶת־מִצְרַיִם בְּכָל־מַעֲשֵׂהוּ כַּהֲתַעֲוֹת שְׂכֹר בְּקִיָּאוֹ׃
 15 וְלֹא־יִהְיֶה לְמִצְרַיִם מַעֲשֵׂה
 אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה רֹאשׁ וְזַנֵּב כַּפָּה וְאֶגְמוֹן׃ ׀

16 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה מִצְרַיִם כַּנְּשִׂים וְחֶרֶד וּפְחָד מִפְּנֵי תְנוּפֹת יַד־
 יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר־הוּא מְגִיף עֲלֵיוֹ׃ 17 וְהִיָּתָה אֲדָמַת יְהוּדָה לְמִצְרַיִם
 לְחֵגָא כַּל־אֲשֶׁר־יִזְכִּיר אֶתְּךָ אֵלָיו יִפְחָד מִפְּנֵי עֲצַת יְהוָה צְבָאוֹת
 אֲשֶׁר־הוּא יוֹעֵץ עֲלָיו׃ ׀ 18 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיוּ חֲמֹשׁ עָרִים בְּאֶרֶץ־
 מִצְרַיִם מְדַבְּרוֹת שִׁפְתַּי כְּנֻעַן וּנְשֻׁבָּעוֹת לַיהוָה צְבָאוֹת עִיר הַהָרִים־
 יֵאמֶר לְאַחַת׃ ׀ 19 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה מִזְבֵּחַ לַיהוָה בְּתוֹךְ אֶרֶץ־
 מִצְרַיִם וּמִצְבֵּה אֶצֶל־גְּבוּלָהּ לַיהוָה׃ 20 וְהָיָה לְאוֹת וּלְעֵד לַיהוָה צְבָאוֹת
 בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם כִּי־יַעֲקֹוּ אֶל־יְהוָה מִפְּנֵי הַחַצִּים וַיִּשְׁלַח לָהֶם מוֹשִׁיעַ
 וְרֹכֵב וְהִצִּילָם׃ 21 וַיִּנְדָּע יְהוָה לְמִצְרַיִם וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם אֶת־יְהוָה בַּיּוֹם
 הַהוּא וַעֲבָדוּ יְבָח וּמְנַחֶה וַיְדַרְדְּרֵי־גֹרֹם לַיהוָה וּשְׁלָמוֹ׃ 22 וַיִּגְגַּף יְהוָה
 אֶת־מִצְרַיִם נֶגֶף וּרְפּוֹא וּשְׁכוֹ עַד־יְהוָה וַיִּנְעֹתָר לָהֶם וּרְפָאָם׃
 23 בַּיּוֹם הַהוּא תִהְיֶה מַסְלָה מִמִּצְרַיִם אֲשׁוּרָה וּכְא־אֲשׁוּר בְּמִצְרַיִם
 וּמִצְרַיִם בְּאֲשׁוּר וַעֲבָדוּ מִצְרַיִם אֶת־אֲשׁוּר׃ ׀ 24 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה
 יִשְׂרָאֵל שְׁלִישִׁיה לְמִצְרַיִם וּלְאֲשׁוּר בְּרָכָה בְּקֶרֶב הָאֶרֶץ׃ 25 אֲשֶׁר

Izaj. 19

do 15 – wierszem

od 16 – prozą

Dziewięć części Izaj. 19

---

w. 1-4 anarchia (1)

w. 5-10 susza (2)

w. 11-15 ciemność (3)

Dnia onego (BaJom HaHu):

w. 16-17 strach (4)

w. 18 pięć miast (5)

w. 19-22 ołtarz (6)

w. 23 droga (7)

w. 24 Izrael jako trzeci (8)

w. 25 Błogosławieństwo (9)

Dziewięć „części” Egipcjanina

1. Khat – ciało skazitelne
2. Ka – posąg lub mumia („dubler”)
3. Ba – duch
4. Khaibit – cień
5. Akhu – intelekt
6. Sahu – ciało duchowe
7. Sekhem – siła życiowa
8. Ab – serce
9. Ren – imię

egipskie „Ba”

Enneada* z Heliopolis-On

Atum

Szu

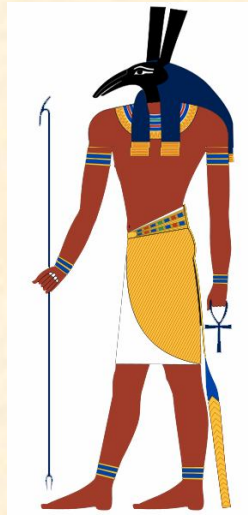
Tefnut

Nut

Ozyrys

Set

* ennea – gr. dziewięć

Geb

Izis

Nefthys

Cztery poziomy interpretacji

PaRDeS - פרדס

- P – Pszat** (poziom zwykły, historyczny)
- R – Ramez** (aluzja, znaczenie symboliczne)
- D – Drasz** (wnioskowanie, lekcja dla czytelnika)
- S – Sod** (tajemnica, sens mistyczny, emocjonalny)

Czas prorokowania Izajasza

Za dni Uzjasza, Joatama, Achaza i Ezechiasza

Maksymalnie 61 lat prorokowania Izajasza:
(prawd. 758-697 r. p.n.e.)

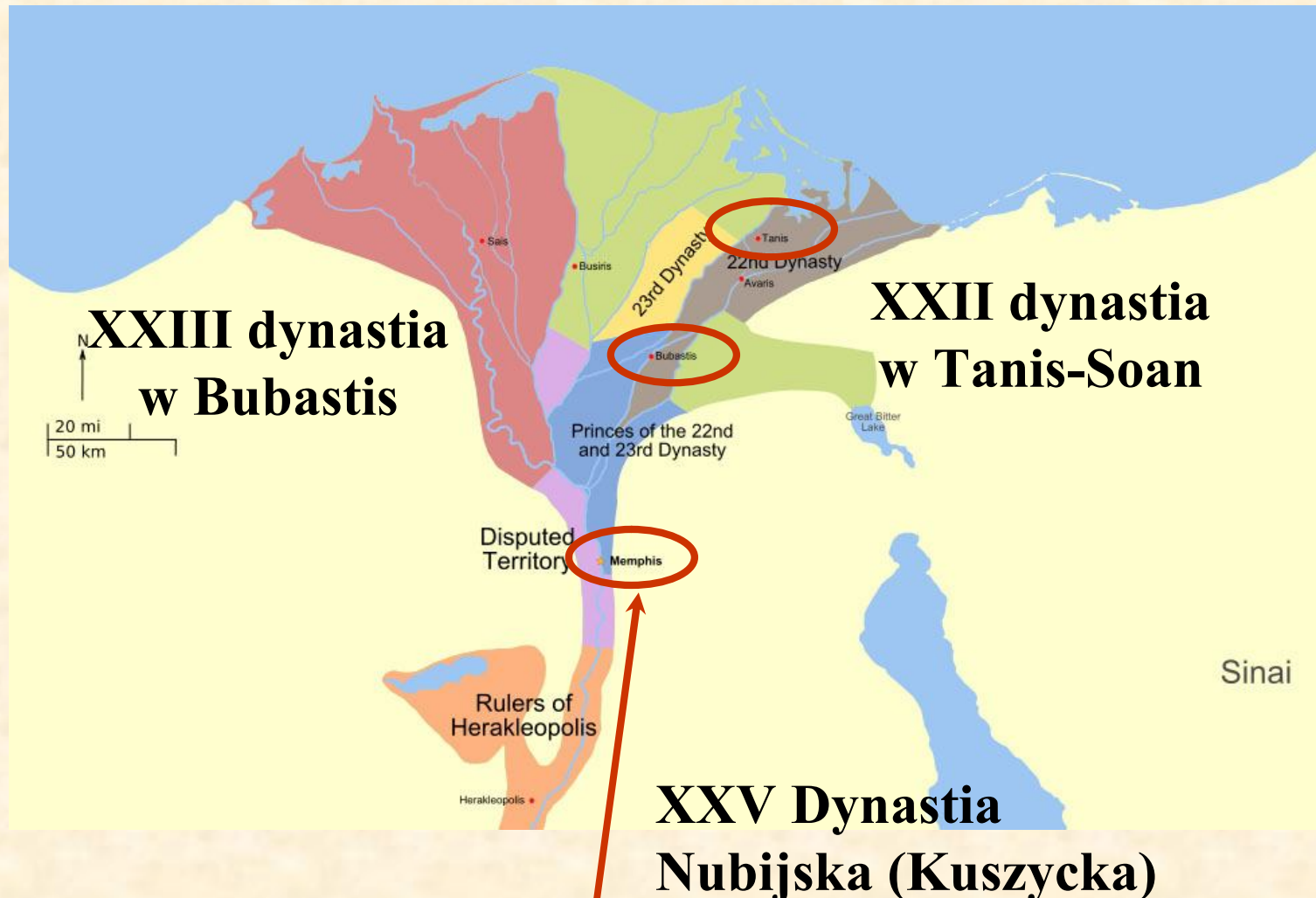
Rok śmierci Uzjasza 171 lat przed zburzeniem świątyni

Joatam 170-155 lat przed zburzeniem **(16 lat)**

Achaz 154-139 lat przed zburzeniem **(16 lat)**

Ezechiasz 138-110 lat przed zburzeniem **(29 lat)**

Rozdrobnienie Egiptu w VIII w. p.n.e.

XXV dynastia

Kuszycki (Nubijczycy)
robią „porządek”
w skłóconym Egipcie

Przełom VIII i VII w. p.n.e.
Czasy Izajasza

Memfis-Nof
(Sakkara)

Teby-No
(Luksor)

**Imperium Asyrii za Asurbanipala
w latach 668-627 p.n.e.
50 lat po czasach Izajasza**

Proroctwo przeciwko 10 narodom

Wypełnienie literalne (pozorne)?

Do stwierdzenia:

- **Kiedy Egipt drżał przed Izraelem?**
- **Jakie pięć miast egipskich mówiły po kananejsku?**
- **Czy powstał w Egipcie ołtarz i pomnik dla Pana?**
- **Czy była kiedyś droga wiodąca z Egiptu do Asyrii?**
- **Czy Izrael był błogosławieństwem w środku Ziemi?**

Czy Egipt drżał kiedyś przed Izraelem?

- Izrael raczej szukał pomocy u potężnego sąsiada
- Jozjasz wyszedł walczyć z Necho i został zabity
- Jedynie po 1967 roku
Egipt bał się Izraela

Pięć miast w Biblii

Czy pięć z setek, czy wszystkie pięć?

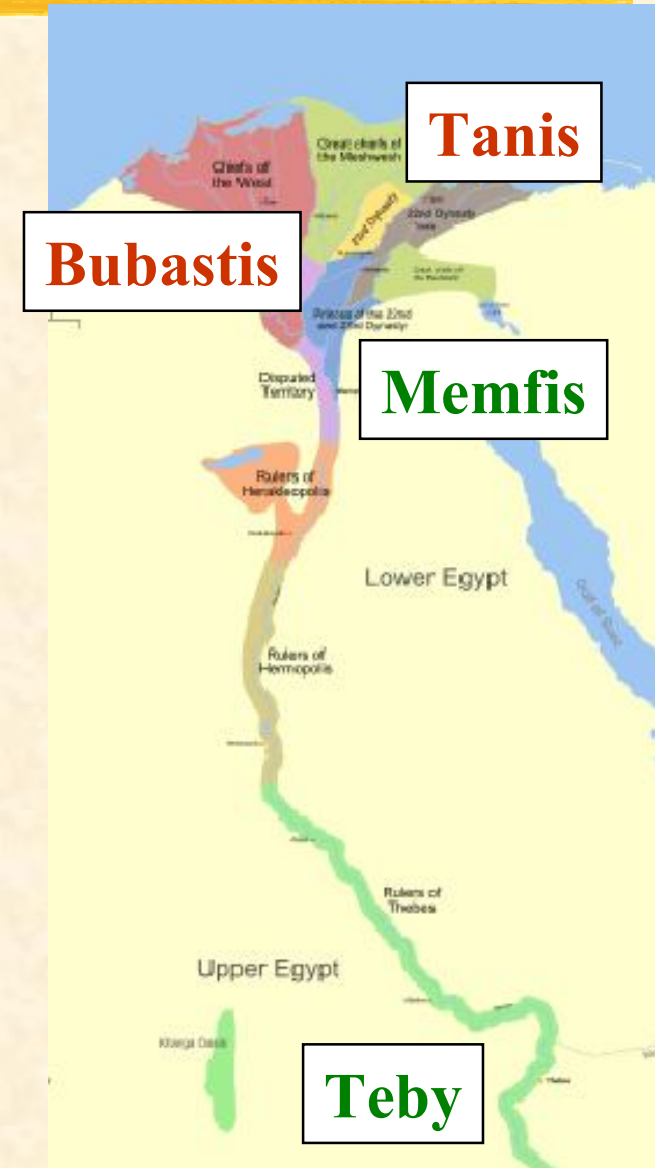
- Pięć miast w dolinie Jordanu (1 Mojż. 14:2):
Sodoma, Gomora, Adama, Seboim, **Zoar**
- Pięć miast filistyńskich (Joz. 13:3):
Aszdod, Gaza, Aszkelon, Ekron, **Gat**
- Pięć materiałów posągu Nabukednamera (Dan. 2:31):
złoto, srebro, miedź, żelazo, **glina**

Pięć miast w Ziemi Egipskiej

Cztery stolice

- **Tanis-Soan** (Izaj. 19:11)
- **Memfis-Nof** (Izaj. 19:13)
- **Bubastis** (Ezech. 30:16)
- **Teby-No** (Ezech. 30:17)

Ir-ha-Heres

Miasto Zniszczenia

עִיר הַהֶרֶס

zniszczenie

עִיר הַזֶּהָרִים

słońce, wrzód

Heliopolis-On

Język kananejski

Hebrajski czy jakiś inny język semicki?

- Izaj. 36:11 używa pojęcia „język żydowski” (Jehudit)
- Inne języki kananejskie: moabski, amonicki,

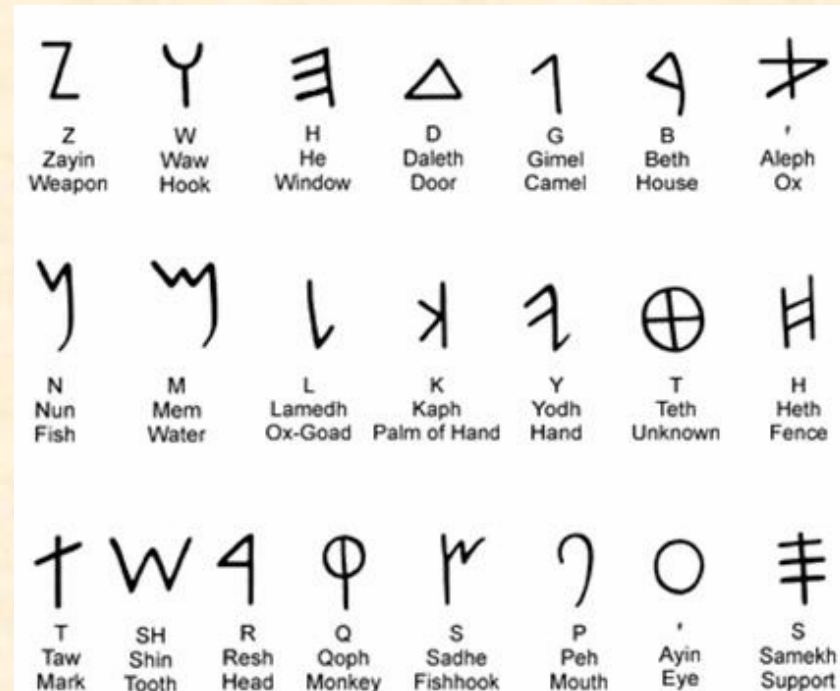
edomski i **fenicki**

- <http://canaanite.org/> –

próba odrodzenia

języka fenickiego

w Libanie

Historia języków w Egipcie

Egipski = Koptyjski. Czy kananejski = arabski?

- **J** قواعد الخط العربي

1. Basic letterforms

قواعد الخط العربي

2. Diacritic Dots

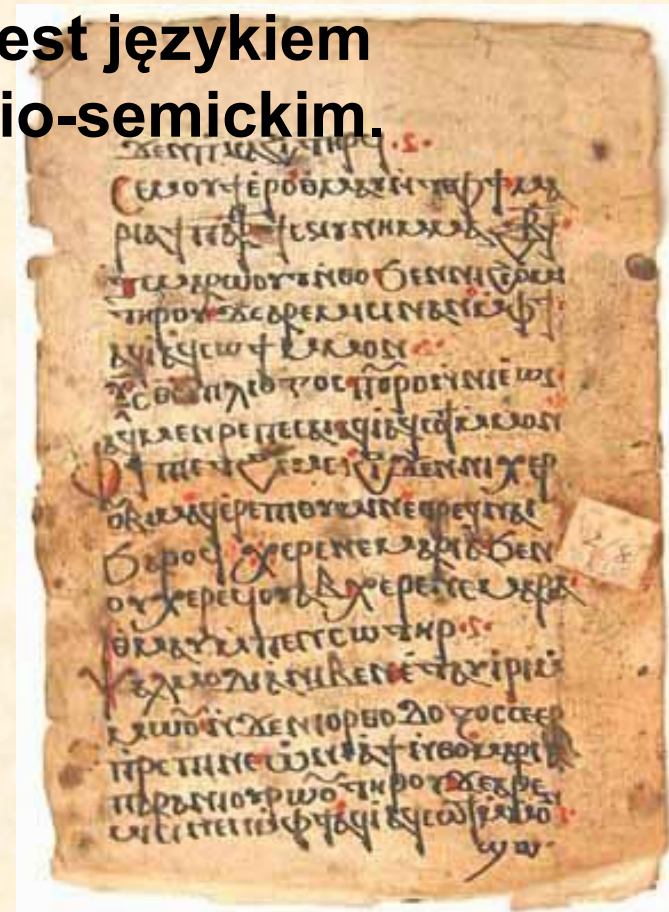
قواعد الخط العربي

3. Vocalization marks in form of vowels

قواعد الخط العربي

4. Decorative elements (without mentioning the numerals, punctuation marks and symbols).

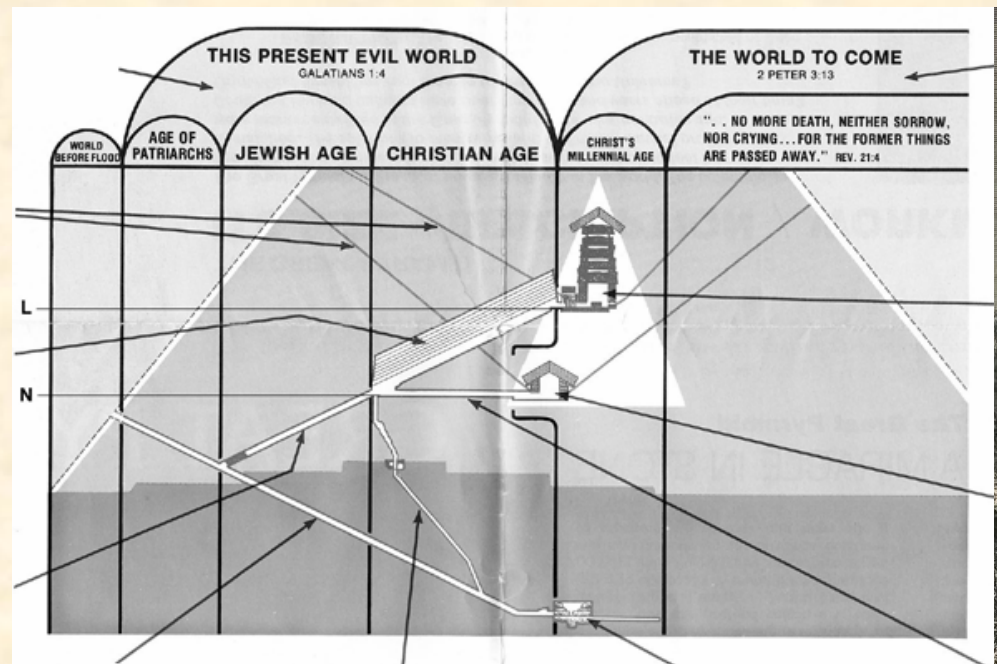
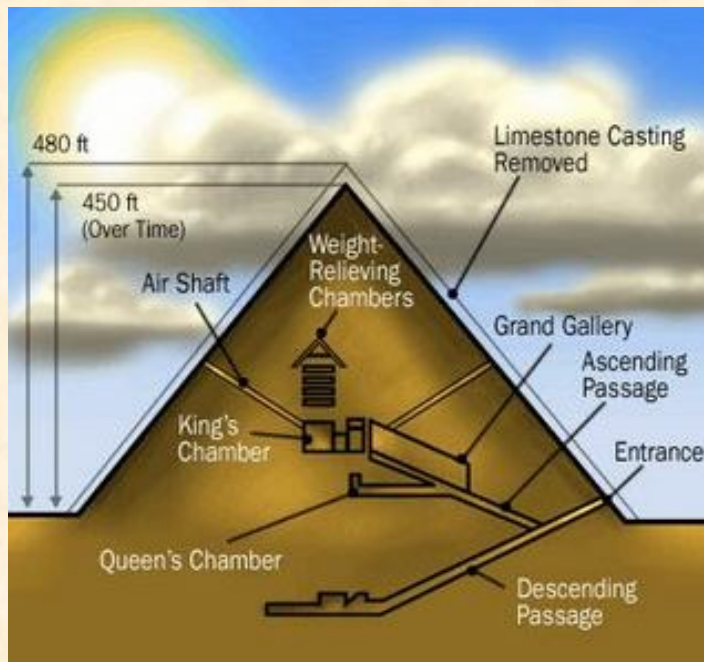
- **Arabski jest językiem zachodnio-semickim, koptyjski.**

Ołtarz i pomnik Pana w Egipcie

Świątynia Oniasza czy Wielka Piramida w Giza?

- **Wielka Piramida budował w, Leonitopolis świątynią”
dla szalcoś wipyzi kofadutankoffaryo(17)1 p.n.e)**

Droga z Egiptu do Asyrii

Zbudowanie takiej drogi do dzisiaj nie do pomyślenia!

Duchowy Egipt

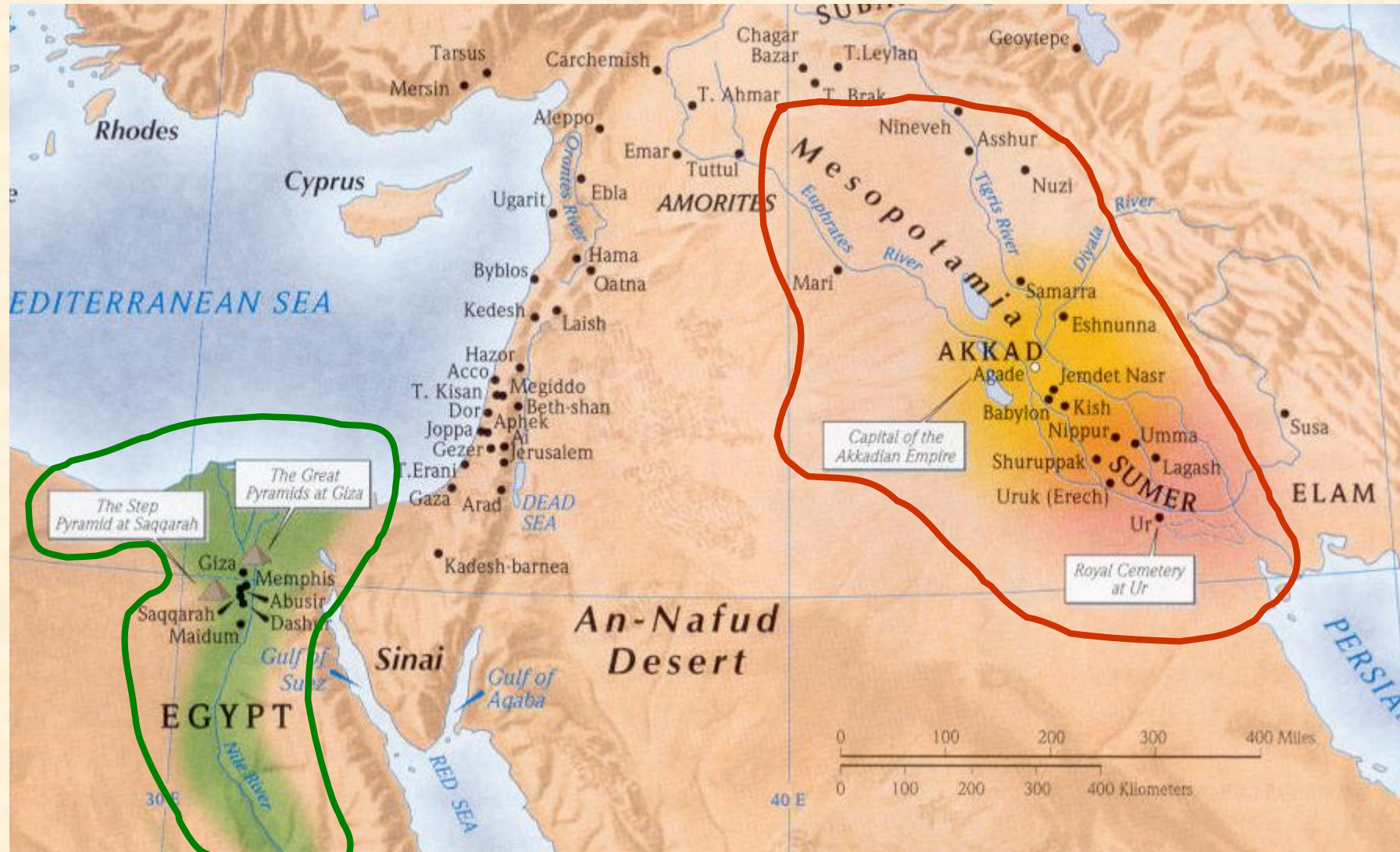
Świat, ale czy cały i czy zawsze?

- W samym tym proroctwie obok Egiptu Asyria i Izrael
- W Izaj. 13-25 jeszcze siedem innych narodów.

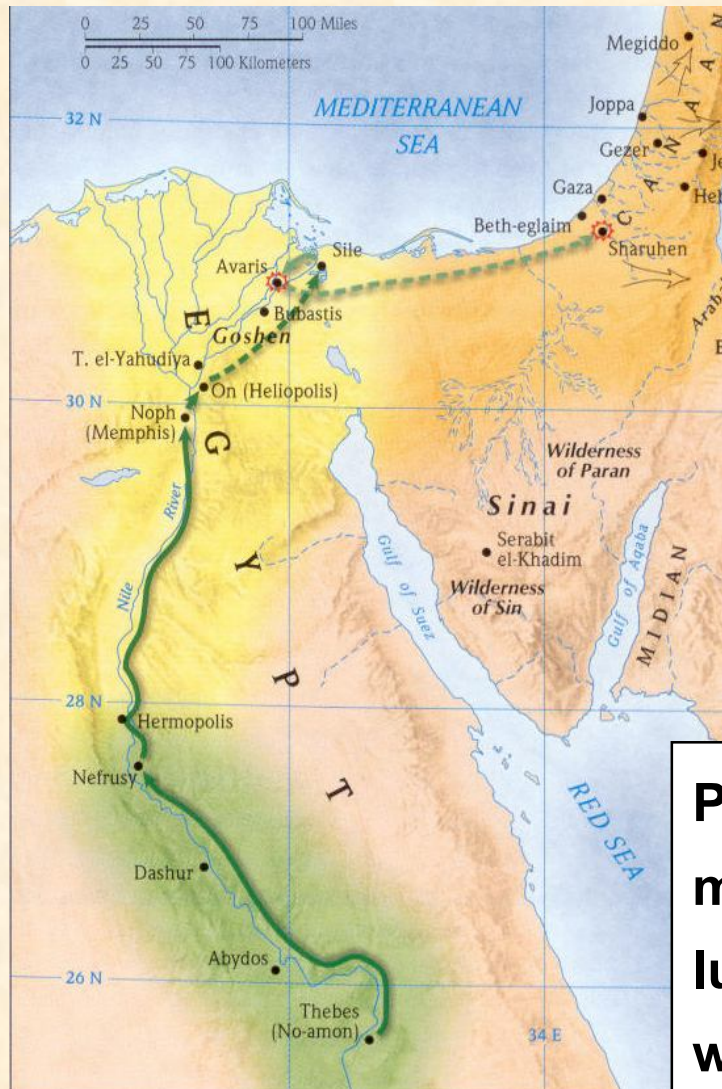
Cały ówczesny świat

Egipt i Asyria – podobieństwa i różnice

Egipska jednorodność kulturowa

wynikała z izolacji geograficznej

- Egipcjanie nie jedli z obcymi
- Brzydzili się pasterzami

Przenikanie obcych kultur do Egiptu mogło odbywać się tylko od południa lub od północnego-wschodu, gdyż od wschodu i zachodu otacza go pustynia.

Mezopotamia – arena dziejów

- Sumer
- Akkad
- Mitanni
- Mari
- Asyria
- Babilonia
- Persja
- Arabia

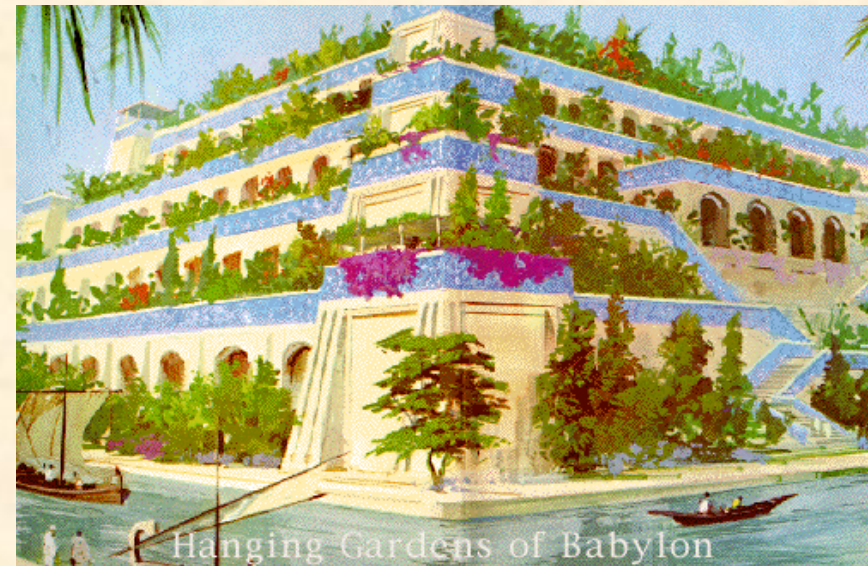
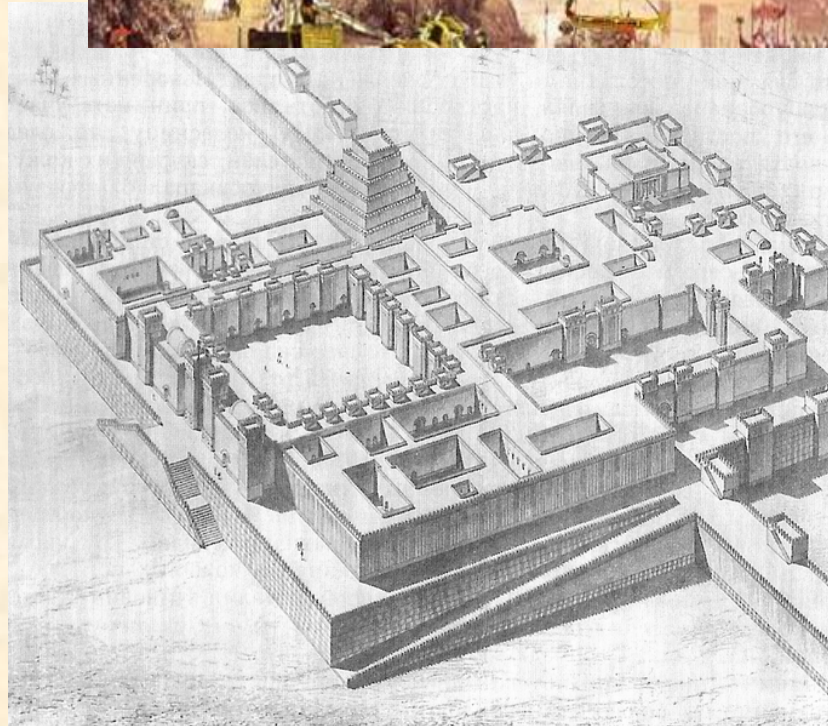
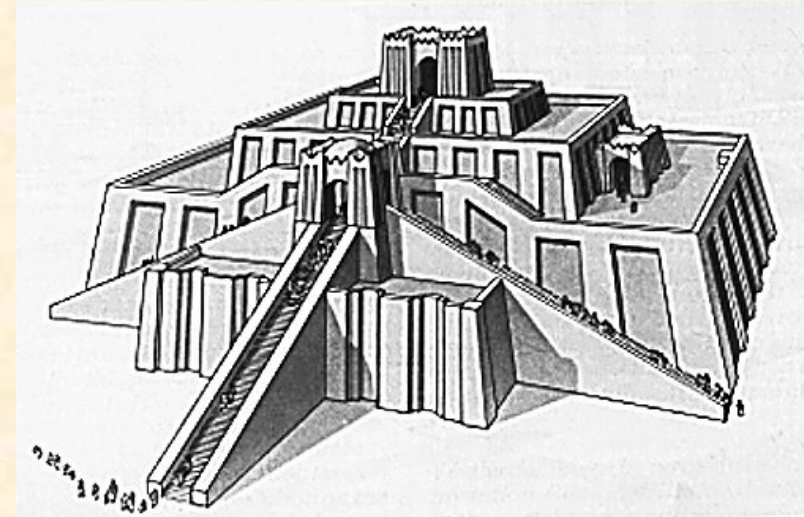

Egipska piramida władzy

- Państwo to ja
- Urzędnik, który jest bogiem

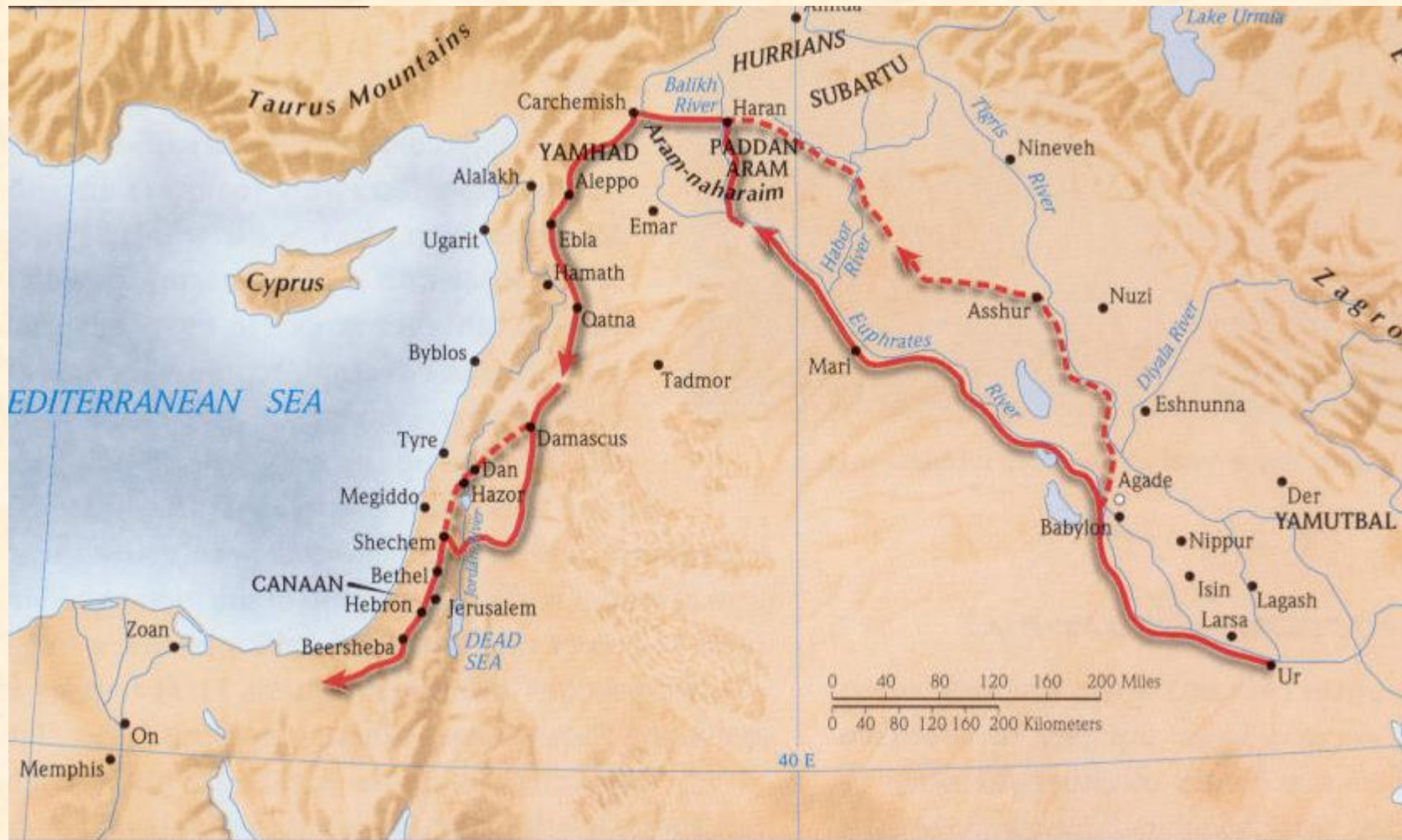

Mezopotamskie ogrody i zikkuraty

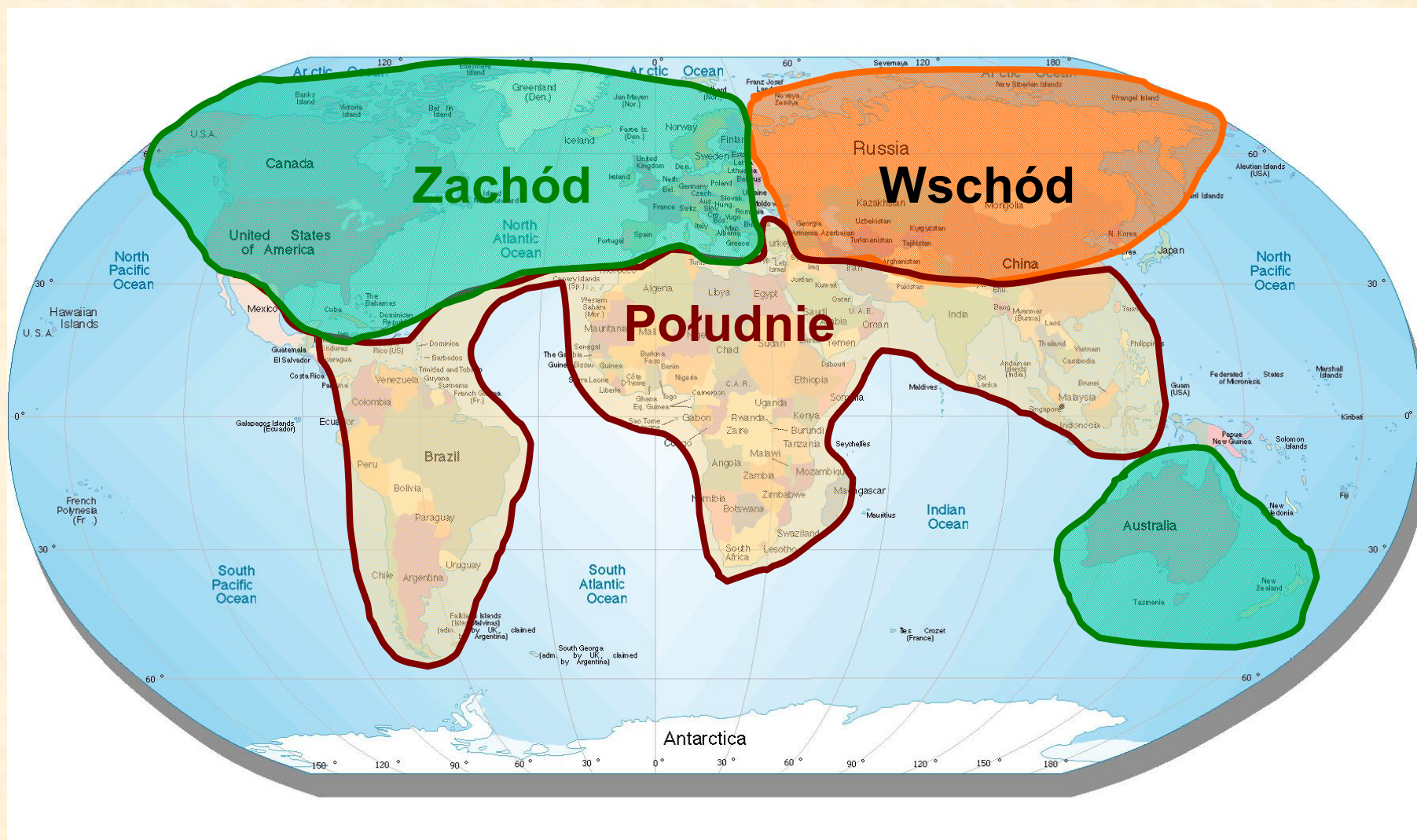

Izrael w pośrodku ziemi

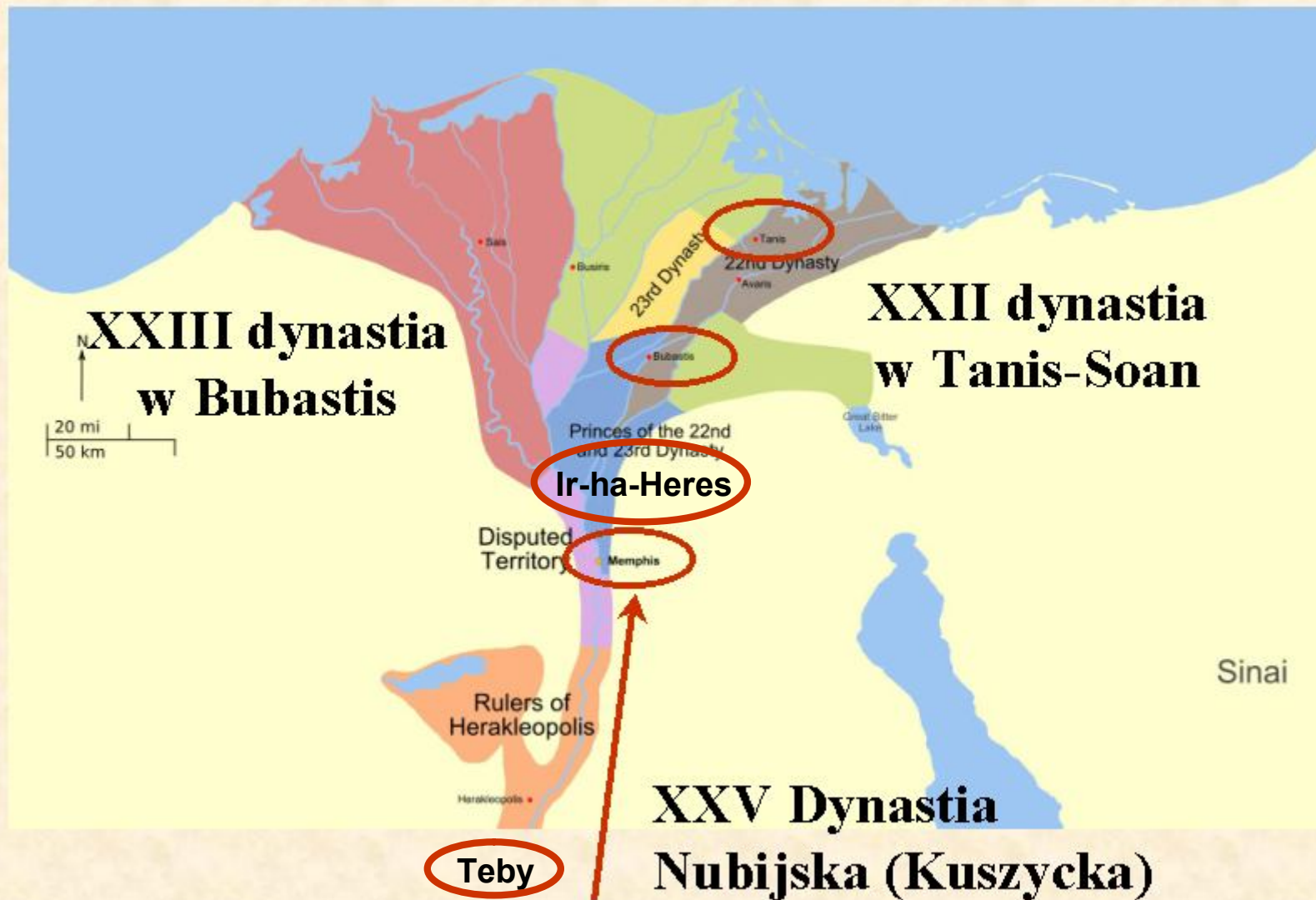
Abram wyszedł z Ur, by osiedlić się na granicy Egiptu

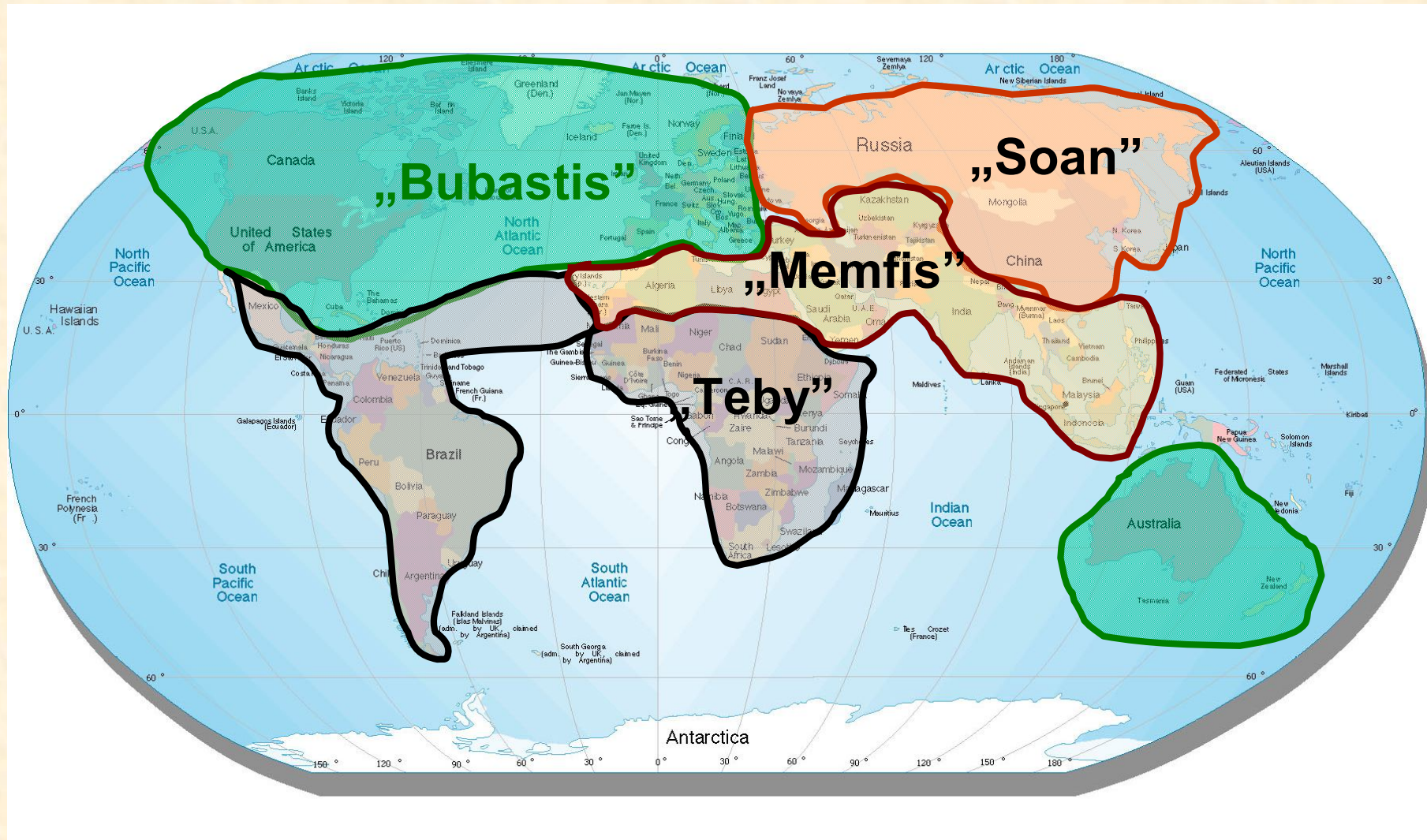
Współczesny podział świata

Egipt VIII w. pne = Świat XXI w. ne ?

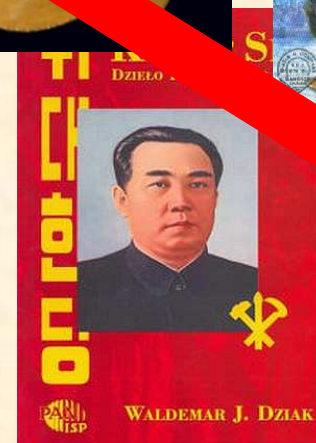
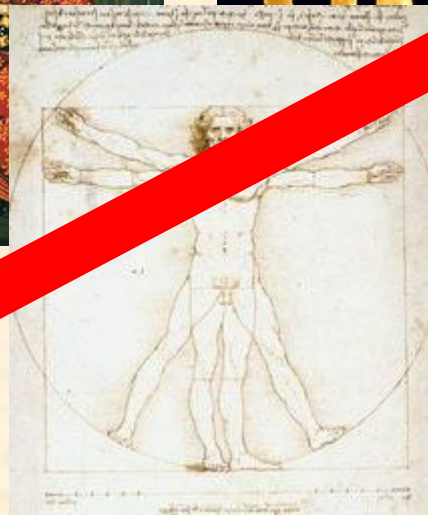
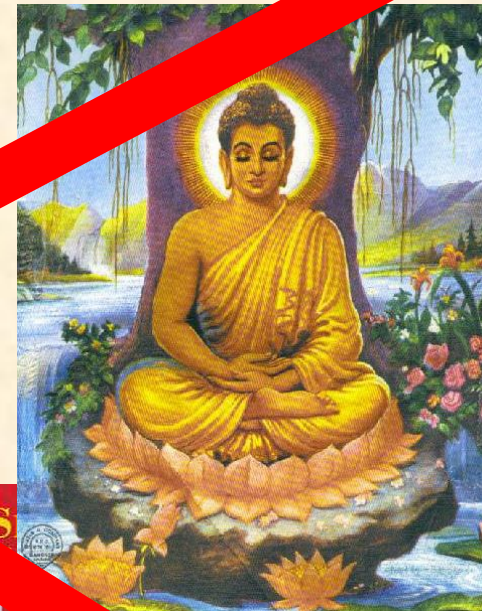

Pięć miast współczesnego Egiptu?

Współczesne Ir-ha-Heres?

zniszczenie fanatyzmów religijnych i ideologicznych

Drasz, czyli wnioski dla słuchacza

- Kościół wywodzi się z „Asyrii” ale leży bliżej „Egiptu”
- Niezgoda prowadzi do dyktatury
- Zrozumienie zamierzeń Bożych ułatwia współpracę z nimi w modlitwie
- Izajasz zachęca do współczucia światu i rozwijania dobrych uczuć względem Egiptu

Błogosławieństwo (Izaj. 19:25)

בְּרוּךְ עַמִּי מִצִּרַיִם
וּמֵעֲשָׂה יְדֵי אַשּׁוּר
וְנַחֲלָתִי יִשְׂרָאֵל:

Błogosławiony lud mój – Egipt
a dziełem rąk moich – Asyria,
ale dziedzictwem moim – **Izrael**

